

*ЛУК'ЯНЕНКО О.В., викладач*

*ШПЕАР Ж-Ф., викладач*

*Центр іноземних мов «Європейський вибір», м. Полтава*

## **МОВНА ОСВІТА НА МЕЖІ БАГАТОМАНІТНОСТІ ТА УНІФІКАЦІЇ: ДОСВІД ПОЛТАВЩИНИ**

За всю історію розвитку людської раси, вона багато разів стикалася з проблемою глобалізаційних хвиль. Ми з упевненістю можемо говорити про еліністичну та римську глобалізацію античних часів, іспанську та англійську глобалізацію доби осені Середньовіччя тощо. Єдиною відмінністю попередніх процесів утворення надкультур та системи надсвітових цінностей та орієнтирів була їхня сувора регіональність, обумовлена межами відомого тоді світу. Однак, в усьому іншому саме прагнення витворити нове, цілісне, що б одночасно поєднувало різноманіття колонізованих духовно та матеріально світів зі світом єдино вірного шляху домінантної держави.

На початок ХХІ ст. глобалізаційні процеси також зазнають регіоналізації. До 1991 р. межею двох потужних хвиль була залізна завіса у Європі, по обидва боки якої вирували два моря: американського та радянського гарту. З падінням СРСР ваги похитнулись, тому ось уже протягом 20 років світ зазнає тяжіння у бік Сполучених Штатів [1]. Культурні, моральні, економічні моделі розвитку, притаманні лідеру світу стали шаблонами для багатьох новозпечених країн з короткою державницькою та глибокою національною історією. У подібній гонитві за ідеалом молоді країни розгублюють власний потенціал та специфічні, властиві їм риси розвитку. У тому числі, полишаючи і національну культуру. Однак, плачі над плитами загиблих культур мають і певні переваги.

Ще на зорі існування ідеї створення єдиного світу, одним із головних питань було питання віднаходження об'єднувачого фактору для розрізненого світу. Таким, нарівні з релігією та грошима, завжди була мова: від міфів про Вавилонську вежу до практики Католицької Європи, від устремлінь грекомовного Олександра Македонського до прагнень вивчити російську, бо нею говорив вождь світового пролетаріату Ленін. Нині, безперечно, світ обертається навколо ідеї англійської кооперації країн. І хоча англійська є всього лише однією з п'яти робочих мов ООН, становище США "поза конкуренцією" у багатьох сферах створює штучну (однак, не безпідставну) домінанту англійської, як свого часу вивіщення Франції (XVIII–XIX ст.) змушувало всю Європу говорити

французькою з більшою витонченістю та повагою, аніж власною мовою. У пошуках прикладу не треба дошукуватись істини по архівах чи історичних довідниках. Варто лише відкрити сторінки “Війни та миру” Льва Толстого та переконатися у ролі мови у часи “французької хвилі” глобалізації [2].

Звичайно, на початку XXI ст. китайський та арабський фактори починають заявляти на подальшу регіоналізацію глобалізаційних хвиль [3]. Однак, навіть вони зазнають впливу англomовного соціуму: від практики ведення бізнесу до переформатування сімейних цінностей.

Одним з рушійних сил витворення нового суспільства з цінностями, притаманними новій культурі чи то засобів пристосування до динаміки зміни світу, була і залишається освіта. У нашому випадку – освіта мовна, що руйнує перший кордон у побудові конформного середовища і дає шанс діалогу там, де може початися монолог зброї чи то економічних ультиматумів.

На Полтавщині ось уже більше десяти років поспіль діє громадська організація “Європейський вибір Полтавщини”. Одна з головних цілей її роботи – допомога у європейській інтеграції України. Ми переконані, що інтеграція до Європи починається навіть не у кабінетах державників, де підписуються важливі євроінтеграційні документи, а у розумі та світогляді пересічних громадян. Цьому сприяє створення освітнього простору, здатного дати уявлення про культуру та систему цінностей Європейського Союзу як одного з гравців на полі регіональної глобалізації та інших країн. Відомо, що головне гасло ЄС – “Єдність у різноманітності” [4]. Саме тому перед нами постають кілька проблем, що, напевне, чекають розв’язання освітніми закладами не тільки Полтавщини, але й України:

1) проблема динаміки розвитку англійської мови як мови міжнародного спілкування: чи варто занурюватись у класичну англійську за умови розвитку так званого “глобішу” – варіанту англійської з “міжнародними вадами”, викликаними специфікою граматичного складу, фонетичних особливостей мовних середовищ, у які впрощується англійська мова [5];

2) проблема спеціалізації англійської мови: де знаходиться межа між вивченням “необхідного мінімуму” лексики та граматики мови міжнародного спілкування та зануренням у світ професійної лексики;

3) проблема збереження балансу між рідною мовою та англійською: як не загубити національну ідентичність у коловороті глобалізаційних процесів;

4) проблема збереження балансу між англійською та іншими регіональними мовами ЄС: як практичне вивчення німецької, французької, чеської та інших мов впливає на загальний рівень розвитку

учнів та употужнює (чи навпаки, загальмовує через надлишок інформації) входження у середовище окремої мови.

Питань подібного роду виникає безліч, особливо тоді, коли наша організація стикається з практикою міжнародних обмінів, стажування та працевлаштування. Вважаємо, що досвід, здобутий у сфері організації мовного простору, що розвивається на межі монополізованого англійською мовою світу та світу відродження національних цінностей, має бути запозичений у практичну роботу якщо не більшості, то принаймні спеціалізованих освітніх закладів регіону.

## ЛІТЕРАТУРА

1. Статус США в современном мире [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://abc.vvsu.ru/Books/vnesh\\_polit\\_usa/page0002.asp](http://abc.vvsu.ru/Books/vnesh_polit_usa/page0002.asp).
2. Толстой Л.Н. Война и мир / Лев Николаевич Толстой [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tolstoy.biografy.ru/roman-voyna-i-mir-1-1.php>.
3. Михеев В. Роль Китая в глобализирующемся мире / Василий Михеев [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.centrasia.ru/newsA.php?st=1228614480>.
4. Символы Европейского союза // Представительство Европейского Союза в Кыргызской республике [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://eeas.europa.eu/delegations/kyrgyzstan/what\\_eu/european\\_symbols/index\\_ru.htm](http://eeas.europa.eu/delegations/kyrgyzstan/what_eu/european_symbols/index_ru.htm).
5. Язык “Глобиш”: полторы тысячи слов на все мысли [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://resheto.ru/speaking/avtograph/news1910.php>.